

**Program podpory českého kulturního dědictví v zahraničí.
Výuka češtiny u krajanů a na vysokých školách v cizině**

Dům zahraniční spolupráce se z pověření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy podílí na realizaci usnesení vlády České republiky č. 414 z roku 2012 o Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí, který zahrnuje dvě části: *Krajanův vzdělávací program* a *Lektoráty českého jazyka a literatury*. Primárním cílem Programu je šíření a udržování českého jazyka a kultu-

ry za hranicemi České republiky. V rámci Programu jsou na zahraniční vzdělávací instituce převážně vysokoškolského typu vysíláni lektori českého jazyka a literatury a k českým krajanským komunitám učitelé češtiny, dále jsou každoročně pořádány: čtyřtýdenní kurz českého jazyka pro krajanů (60 účastníků) a dvoutýdenní kurz metodiky výuky češtiny pro vyučující z řad krajanů (20 účastníků). Kromě uvedených aktivit jsou na veřejné vysoké školy v České republice přijímáni studenti-krajané (30 semestrálních míst ročně) a na našich středních školách v ČR mohou studovat až tři studenti z rumunského a srbského Banátu.

Ve školním roce 2014/15 je ke krajanským komunitám do zahraničí vysláno 13 učitelů. Tradičními destinacemi jsou: Chorvatsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko a Ukrajina, v roce 2004 začali učitelé působit v Jižní Americe (Argentina, Brazílie a Paraguay). Od prosince 2012 pracuje učitelka u krajanů v americkém Chicagu a od ledna 2014 je vyslána učitelka ke krajanům do Austrálie (Melbourne a Perth).

V akademickém roce 2014/15 působí ve 25 zemích čtyř kontinentů (Evropa, Asie, Afrika, Amerika) 46 lektorů. Nejvíce lektorátů češtiny hostí Francie a Polsko (po 6 lektorátech), dále Itálie a Rusko (po 4 lektorátech); z mimoevropských zemí stojí za zmínku především existence lektorátu v čínském Pekingu, indickém Dillí či americké Nebrasce. V dubnu 2014 byl otevřen nový lektorát ve španělském Madridu a v září 2014 lektorát v Taipei na Tchaj-wanu.

Náplní práce učitelů u krajanů a lektorů je kromě vedení výuky češtiny také propagace českého jazyka a české kultury, a to formou pořádání filmových klubů, výstav, divadelních představení, sportovních a jiných akcí. Učitelé a lektori spolupracují s regionálními krajanskými časopisy a s místními rádií při zajišťování českého vysílání, připravují krajanů a zájemce o českou literaturu a kulturu na studium v ČR, učí je vařit česká jídla, podnikají společné výlety do Čech atd., spolupracují s úřady zastupujícími ČR či kulturními subjekty propagujícími Českou republiku v dané zemi.

S cílem poskytnout zázemí a prostor našim učitelům a lektorům začala v roce 2009 tradice společných setkání učitelů u krajanů a lektorů. V srpnu roku 2014 se v Domě zahraniční spolupráce uskutečnilo v pořadí již šesté společné setkání. Na tuto akci jsou každoročně zváni představitelé ministerstva školství a ministerstva zahraničí a dále také zajímaví hosté: bohemisté, spisovatelé, pracovníci vysokých škol a dalších organizací, které se zabývají výukou češtiny. Dům zahraniční spolupráce tentokrát přivítal mimo jiné dvě současné české spisovatelky: Renátu Fučíkovou a Kateřinu Tučkovou.

U příležitosti tohoto setkání bylo vydáno šesté číslo elektronického bohemistického časopisu *Krajiny češtiny*, který slouží jako nástroj výměny informací, názorů a zkušeností nejen pro krajanské učitele a lektory, ale také pro všechny zájemce o výuku češtiny v zahraničí, především však bohemisty. V letošním čísle čtenáři naleznou,

vedle řady zajímavých glos, portrétů a didaktických studií, též charakteristiku lektorátů v Portugalsku a Itálii a popis krajanské komunity v Chicagu.

Nově se rozjel projekt *Češi ve světě, příběhy*, u jehož zrodu stála myšlenka sbírání a uchovávání životních příběhů našich krajanů v zahraničí. Na první části publikace se podílely učitelky češtiny u krajanů v Jižní Americe. V dalších letech bude projekt zaměřen na zahraniční Čechy v USA a v evropských zemích.

Více informací (podmínky a data přijímacích řízení, závěrečné zprávy učitelů a lektorů apod.) naleznete na webu www.dzs.cz¹.

Lucie Šafářčiková, Olga Vlachová, Praha

¹ Další webové odkazy: Společná setkání učitelů u krajanů a lektorů: <http://www.dzs.cz/cz/program-podpory-ceskeho-kulturniho-dedictvi-v-zahranici/archiv-letnich-setkaniu>; „Krajiny češtiny”: <http://www.dzs.cz/cz/program-podpory-ceskeho-kulturniho-dedictvi-v-zahranici/krajiny-cestiny-dokumenty>; *Češi ve světě, příběhy*: <http://www.dzs.cz/cz/program-podpory-ceskeho-kulturniho-dedictvi-v-zahranici/cesi-ve-svete-pribehy>.